

Yttrande

S, V, MP

2025-02-04

Nr 21

Yttrande angående delredovisning av uppdrag att ta fram en studentstadsstrategi samt redovisning av uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator

Yttrandet

Göteborgs stads samarbete och kontakt med studentrörelsen genom Göteborgs fem studentkårer är centralt för arbete med stadens attraktionskraft som student- och kunskapsstad. Högskoleutbildad arbetskraft är nödvändig både för näringslivet och även för stadens egna rekryteringar. Ingen annan har bättre inblick i studenters vardag och behov än vad studentkårernas företrädare har.

Studentforum är den instans i staden som har uppsikt över alla frågor som inom staden som rör studenter. Det är viktigt att Studentforum kan fortsätta vara noden för att initiera och följa upp frågor som rör studenter och studentkårer.

Det är bra att det förtydligas att kommunstyrelsen tillsammans med sin förvaltning blir den nämnd som övergripande ansvarar för studentfrågor. Det är också logiskt eftersom det är den nämnd som Studentforum rapporterar till.

När det gäller studentstadsstrategin och målet att söka utmärkelsen årets studentstad så är det viktigt att poängtera att dessa inte är några mål i sig. Det viktigaste är att systematiskt arbeta med att stärka Göteborg som studentstad och därmed dess attraktionskraft. En strategi eller utmärkelse är ett sätt att rikta detta arbete på ett bra sätt. Vilket även stadsledningskontoret beskriver väl i sitt tjänsteutlåtande. Oavsett utmärkelse om årets studentstad så är det viktigt att studentfrågorna arbetas med kontinuerligt.

Även om Studentforum har rollen som för att lyfta centrala frågor så är det bra om studentkårerna kan få en naturlig ingång på stadsledningskontoret, vilket vi uppfattar är också är intentionen i denna delredovisning.

Det finns många frågor som är av vikt för staden att arbeta särskilt med. Bristen på studentbostäder har blivit större i och att staden växer och efterfrågan på bostäder generellt har ökat. Detta har skett samtidigt som antalet studenter från andra orter, även internationella, fortsätter att bli fler.

Göteborg växer genom dess studenter därför är det så viktigt att staden fortsätter utvecklas som studentstad och att ännu fler studenter kan och vill bo kvar i Göteborg även efter studierna.

Yttrande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2025-02-04

21, SLK-2023-00686, SLK-2023-00687

Yttrande angående Delredovisning av uppdrag att ta fram en studentstadsstrategi samt redovisning av uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator

Yttrandet

Det behövs krafttag för att lösa studentbostadsbristen och att göra Göteborg till en attraktivare studentstad så att ännu fler studenter väljer att studera och etablera sig här. Studentrelaterade frågor, och inte minst bostadssituationen för studenter, behöver prioriteras genom att arbeta mot målet att Göteborg ska bli Årets Studentstad.

Delredovisningen visar god framdrift i arbetet. Det är glädjande att se vad studentkårerna, lärosätena, Göteborgs Stad med fler har åstadkommit i samarbetet. Den breda arbetsgruppen har tagit fram ett bra förslag för att vi tillsammans ska kunna utveckla studentstaden Göteborg.

Vi delar bedömningen att det viktiga är samarbetet i sig och att huvudfokus inte är framtagande av ett styrande dokument. Vi delar även bilden att den primära nyttan med det uppstartade studentstadsarbetet är att över tid utveckla Göteborg som studentstad. Arbetet mot att nå utmärkelsen Årets studentstad ska fungera motiverande och ge framdrift i frågorna. Att utgå från kriterierna i Årets studentstad gör även att arbetet utgår från det som är studenterna själva anser vara viktigt för en attraktiv studentstad.

Vi bedömer att förslaget om att kommunstyrelsen får ansvar att samordna Göteborgs Stads studentstadsarbete kan fungera bra om rätt utfört. I tjänsteutlåtandet lyfter att *"Av särskild vikt i samordningsuppdraget är därför att säkerställa att studentkårerna ges en naturlig ingång..."*. Det är därför viktigt att framöver följa upp och utvärdera hur den naturliga ingången fungerar i praktiken, till exempel i slutrapporteringen.

Vi ser även ett behov av att studentforum utvecklas så att det uppnår sitt syfte och att studenternas frågor i forumet skyndsamt når rätt instans och leder till resultat.

Yttrande
2025-02-03

Ärende SLK-2023-00686/ SLK-2023-00687

Yttrande angående Delredovisning av uppdrag att ta fram en studentstadsstrategi samt redovisning av uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator

Yttrandet

Det är positivt att Stadsledningskontoret bedömer att samordningsuppdraget för studentstadsarbetet kan hanteras inom befintlig ram. En effektiv samordning mellan stadens aktörer, lärosäten och studentkårer är en grundförutsättning för att stärka Göteborgs identitet som studentstad.

Den största utmaningen, vilket också lyfts i delredovisningen, är dock tillgången till studentbostäder. Trots att Göteborgs Stad deltar i initiativ som Göteborg 7000+ och har identifierat möjliga markanvisningar för framtida studentbostäder, ligger antalet färdigställda bostäder långt under behovet. Bristen på studentbostäder påverkar Göteborgs attraktivitet som studentstad och riskerar att leda till att potentiella studenter väljer bort Göteborg som studieort.

Vi ser gärna fler möjligheter att på nationell nivå under denna mandatperiod lösa den akuta bristen på studentbostäder.

Sverigedemokraterna har redan på riksnivå lagt förslag om att avskaffa hisskravet för studentbostäder för att sänka byggkostnaderna och möjliggöra fler prisvärda bostäder samt att studentbostäder ska klassificeras som elevhem. En sådan klassificering skulle möjliggöra mindre och mer kostnadseffektiva bostäder utan att omfattas av samma krav som traditionella hyresrätter, vilket i sin tur skulle kunna öka utbudet av studentbostäder markant.

Om Göteborg på allvar vill uppnå målet att bli Årets studentstad 2026, krävs ett tydligare fokus på att säkerställa att fler studentbostäder blir verklighet. Det behövs en långsiktig strategi för att öka byggtakten, prioritera tillgången på mark och förbättra samverkan med privata aktörer. Göteborgs Stad är ett bevis på att reformer och förenklingar som möjliggör för ett mer ambitiöst bostadsbyggande för studenter behövs.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-09

Ärendenummer SLK-2023-00686

Ärendenummer SLK-2023-00687

Handläggare

Magnus Eriksson, Joacim Englund, Nina Bergman,
Linda Hovtun

Telefon: 031-368 00 00

E-post: fornamn.efternamn@stadshuset.goteborg.se

Delredovisning av uppdrag att ta fram en studentstadsstrategi samt redovisning av uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Inriktning för det fortsatta gemensamma arbetet att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad i enlighet med vad som framgår av bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.
2. Delredovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2023-06-19 § 7, punkt 2, att i samverkan med stadens studentkårer, lärosäten och näringsliv ta fram en studentstadsstrategi för att göra Göteborg till en attraktivare studentstad med mål om att Göteborg ska bli Årets studentstad 2026, antecknas.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna Göteborgs Stads studentstadsarbete.
4. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2023-06-19 § 7, punkt 3, att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-19 § 7, punkt 2, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med stadens studentkårer, lärosäten och näringsliv ta fram en studentstadsstrategi för att göra Göteborg till en attraktivare studentstad med mål om att Göteborg ska bli Årets studentstad 2026. Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-19 § 7, punkt 3, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator.

Stadsledningskontoret har i samverkan med Chalmers, Göteborgs universitet, studentkårer, studentbostadsaktörer samt ett antal av stadens förvaltningar och bolag identifierat åtta fokusområden som bedöms vara särskilt betydelsefulla för att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad. De utpekade fokusområdena är att se som ett gemensamt vägval som ligger till grund för det fortsatta arbetet att tillsammans utveckla studentstaden Göteborg. Arbetet har sin utgångspunkt i befintliga samverkansstrukturer såsom studentforum och avsiktsförklaringen avseende samarbete mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs universitet. Det fortsatta arbetet inom respektive fokusområde utvecklas i samverkan mellan berörda parter. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna Göteborgs

Stads studentstadsarbete. Uppdraget innefattar samordning och samverkan såväl inom staden som gentemot lärosäten, studentkårer och andra berörda parter. Stadsledningskontoret bedöms ha förutsättningar att omhänderta uppdraget inom befintlig organisation.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadens nämnder och bolag bidrar i utvecklingen av Göteborg som studentstad utifrån sina respektive mandat och ansvar. Arbetet inom fokusområdena hanteras inom ram i respektive nämnds och bolags budget. Vid eventuellt behov av ytterligare resurser, exempelvis avseende tillkommande initiativ inom något av de utpekade fokusområdena, hanteras detta inom ordinarie budgetprocess. Kommunstyrelsens föreslagna samordningsuppdrag bedöms kunna utföras inom befintlig ram. Vid en eventuell utmärkelse till Årets studentstad följer åtaganden för staden som kräver ekonomiska och personella resurser.

Att Göteborg upplevs som en attraktiv studentstad är en viktig faktor för att stärka stadens konkurrenskraft och säkerställa näringslivets tillgång till kompetent arbetskraft.

Bedömning ur ekologisk dimension

Arbetet bedöms på kort sikt inte ha nämnvärd påverkan ur ekologisk dimension. I ett längre perspektiv finns möjlighet att ökad samverkan med berörda aktörer kan möjliggöra gemensamma ställningstaganden och initiativ som är gynnsamma ur ett ekologiskt perspektiv.

Bedömning ur social dimension

Att utveckla Göteborg som studentstad syftar i grunden till att förbättra studenters situation. Flertalet av de identifierade fokusområdena har direkt påverkan på den sociala dimensionen. Tydligast koppling till den sociala dimensionen har fokusområdet studenters hälsa och trygghet där insatser bland annat adresserar studenters psykiska hälsa. Inom fokusområdet mottagande av nya studenter betonas vikten av att välkomna internationella studenter, vilket är en grupp som identifierats som särskilt utsatt då de ofta har begränsad kunskap om det svenska välfärdssystemet och har svagare sociala skyddsnät än svenska studenter. Även fokusområdet tillgång till bostäder för studenter har en direkt koppling till den sociala dimensionen. Underskottet på bostäder för studenter innebär inte enbart att studenter avstår från att studera i Göteborg utan riskerar också att påverka studenternas fysiska och psykiska hälsa. Andra fokusområden som har direkta kopplingar till den sociala dimensionen är fortsatt utvecklat studentinflytande samt examensarbete, praktik och arbete under utbildningen.

Bilagor

1. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2023-06-19 § 7
2. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2024-02-29 § 80
3. Studentstaden Göteborg – Inriktning för det gemensamma arbetet att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad

Ärendet

Ärendet omfattar redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2023-06-19 § 7, punkt 2, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med stadens studentkårer, lärosäten och näringsliv ta fram en studentstadsstrategi för att göra Göteborg till en attraktivare studentstad med mål om att Göteborg ska bli Årets studentstad 2026

Ärendet innefattar även redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2023-06-19 § 7, punkt 3, till kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-19 § 7 att:

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med stadens studentkårer, lärosäten och näringsliv ta fram en studentstadsstrategi för att göra Göteborg till en attraktivare studentstad med mål om att Göteborg ska bli Årets studentstad 2026.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator.

Uppdragen delredovisades i kommunstyrelsen 2024-02-07 § 98, varvid kommunstyrelsen beslutade att föreslå kommunfullmäktige att uppdraget att utreda förutsättningar för att inrätta en studentstadskoordinator avslutas. Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-29 § 80 att avslå kommunstyrelsens förslag.

Bakgrund

Göteborgsregionen är en av Europas mest snabbväxande storstadsregioner och befinner sig i ett utvecklingssprång som drivs av stora investeringar i forskning och utveckling samt investeringar i infrastruktur och byggande de kommande 20 åren. Med två universitet har regionen en välutbildad arbetskraft. Göteborgsregionen har en större andel högutbildade än övriga Sverige och nästan hälften av alla i åldrarna 25-64 år har en eftergymnasial utbildning.

Företagen i Göteborgsregionen investerar varje år cirka 41 miljarder kronor i forskning och utveckling, vilket motsvarar drygt en tredjedel av Sveriges samlade privata investeringar inom detta område. Det gör regionen till en av de mest forskningsintensiva i Europa. Det är av stor betydelse att fortsatt stärka FoU-kapaciteten genom utvecklad samverkan mellan Göteborgs Stad, akademien samt näringslivet.

Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet samlar närmare 70 000 studenter, många med internationell bakgrund. Vid de två lärosätena bedrivs spetsutbildningar samt kvalificerad forskning i samarbete med företag och myndigheter inom en rad områden. Göteborgs Stad, med nära 60 000 anställda är den största arbetsgivaren i regionen. Göteborgs Stad producerar service och tjänster inom ett stort antal områden och är beroende av lärosätenas grundutbildning för rekrytering av kvalificerade medarbetare, samt forskning för att utveckla verksamheterna och stärka möjligheterna att möta de samhällsutmaningar Göteborg står inför.

Utnämningen Årets studentstad samt rankingen Årets bästa studentstad

I Sverige finns ett trettioital städer som har minst ett campus för universitet- eller högskoleutbildning och som därför kan kallas studentstäder.

Studentstäder uppmärksammas och jämförs nationellt genom utmärkelsen Årets studentstad och rankingen Sveriges bästa studentstad.

Sveriges Förenade Studentkårer delar varje år ut utmärkelsen Årets studentstad till en stad som utmärker sig i sitt arbete för att skapa en god studie- och levnadsmiljö för studenter. Sveriges Förenade Studentkårers bedömningskriterier delas upp i följande övergripande kategorier:

- En studentstad att studera, leva och trivas i
- En studentstad att engagera sig i
- En studentstad som möjliggör samverkan

Den stad som är intresserad av att bli utnämnd till Årets studentstad nominerar sig själv till urvalsprocessen. I regel nomineras en stad flera gånger innan den tilldelas utmärkelsen. Studentkår och kommun behöver stå bakom ansökan. Fler aktörer såsom exempelvis lärosäte, näringsliv eller annan del av offentlig sektor är välkomna som medsökande. Sveriges Förenade Studentkårer bedömer ansökan utifrån genomförda och pågående likväl som planerade insatser. Ansökan görs under hösten året innan utmärkelsen delas ut. I januari görs tillkännagivandet av vilken stad som tilldelas utmärkelsen för innevarande år.

Förutom utmärkelsen Årets studentstad finns även rankingen Sveriges bästa studentstad som varje år listar Sveriges tio bästa studentstäder. Rankingen tillhandahålls av Studentum.se och bygger på en enkätundersökning som riktas mot plattformens användare. Göteborg kvalificerade sig inte bland Sveriges tio bästa studentstäder i 2024 och 2023 års undersökningar men placerades sig på tredje respektive andra plats vid 2022 och 2021 års undersökningar. Bland Göteborgs styrkor framhålls bland annat goda karriärmöjligheter, möjlighet till extrajobb och praktik, goda kommunikationer samt goda möjligheter att studera på avancerad nivå. Göteborgs skiftande resultat i rankingen beror på att det mellan åren råder stora skillnader i hur undersökningens respondenter värderar de kriterier som ligger till grund för rankingen.

Samverkansstrukturer

I Göteborg finns strukturer för samverkan på olika nivåer mellan Göteborgs Stad, lärosätena, studentkårerna och näringslivet. På central nivå finns en gemensam avsiktsförklaring avseende samarbetet mellan Göteborgs Stad och lärosätena. Utöver detta finns även dialogforumet studentforum. Både avsiktsförklaringen och studentforum beskrivs nedan.

Samarbetet mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs universitet är i hög grad decentraliserat. På förvaltnings-/bolags- och institutionsnivå finns sedan länge ett omfattande samarbete inom en rad olika områden, exempelvis praktik och verksamhetsförlagd utbildning, forskning, evenemang samt marknadsföring.

Avsiktsförklaringen

Den nu gällande avsiktsförklaringen avseende samarbete mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs Universitet undertecknades i maj 2024 och gäller tills vidare. Av avsiktsförklaringen framgår att parterna ska skapa förutsättningar för ett fortsatt och fördjupat samarbete med fokus på långsiktig kunskaps- och kompetensförsörjning.

Syftet är att säkerställa och utveckla Göteborgs position som en ledande och attraktiv kunskapsregion i Europa. Parterna ska tillsammans utveckla och stärka det långsiktiga samarbetet inom utbildning, forskning, utveckling och innovation, med fokus på relevanta områden som har betydelse för förmågan att gemensamt ta sig an de utmaningar och omställningsbehov som Göteborgs Stad och Göteborgsregionen har att hantera.

Av dokumentet framkommer att samarbetet bland annat ska ha fokus på det gemensamma arbetet att stärka Göteborgs roll och identitet som studentstad. Avsiktsförklaringen ger parterna en gemensam grund för fortsatt utveckling av samarbetet genom långsiktiga och samordnade insatser på strategisk och operativ nivå.

På övergripande nivå finns en styrgrupp kopplad till avsiktsförklaringen. I denna ingår stadsdirektören och rektorerna, eller rektors representant, vilka beslutar om samarbetets fokus och innehåll samt hur aktiviteter och resurser övergripande koordineras och allokeras. Styrgruppen möts minst en gång per år. Utöver detta finns en koordineringsgrupp, med en till två representanter från respektive part. Gruppen ansvarar för att upprätta en tvåårig gemensam verksamhetsplan. Koordineringsgruppen bereder ärenden till styrgruppen samt ansvarar för uppföljning och utvärdering av samarbetet. En gång per år sammanställer koordineringsgruppen en samlad redovisning och information om samarbetets resultat. Göteborgs Stad är sammankallande för koordineringsgruppen, som möts minst två gånger per år.

Gemensamma aktiviteter/samarbetsprojekt definieras och regleras vid behov, inklusive eventuella ekonomiska åtaganden, i särskilda avtal, eller annan form av gemensam överenskommelse.

Studentforum

Studentforum inrättades 2003 med syftet att öka dialogen mellan politiker och studenter i Göteborg. Forumet administrerades till en början av BoPlats AB, då bristen på studentbostäder var en av huvudanledningarna till forumets uppbyggnad. Sedan 2007 är studentforums kansli placerat på stadsledningskontoret. Arbetet regleras genom en överenskommelse som är antagen av kommunstyrelsen. Studentforum ska arbeta med att identifiera viktiga kort- och långsiktiga frågor för studenter i Göteborg, detta för att uppnå förbättringar för studenter. Målet är att skapa engagemang och förståelse för vikten av ett gott samarbete samt att öka förståelsen för studenternas betydelse för Göteborgs framtida utveckling. I Studentforum finns representanter för studentkårerna i Göteborg samt Göteborgs Förenade Studentkårer, representanter för Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola samt representation för näringslivet genom Näringslivsgruppen, Göteborg & Co. Utöver dessa utser även kommunstyrelsen en företrädare för respektive parti. De förslag som framkommer i studentforum bereds till kommunstyrelsen. Vid frågor med eventuellt ekonomiska påföljder äger stadsledningskontoret och studentforums kansli ytterst frågan.

Arbetsprocess

När delrapporten av ärendet behandlades i kommunfullmäktige 2024-02-29 § 80, bedömde stadsledningskontoret att uppdraget inte innebär framtagande av ett styrande dokument. Den bedömningen kvarstår och processen har i detta skede fokuserat på att ta fram en gemensam inriktning för de deltagande parterna. Stadsledningskontoret har inom ramen för uppdraget tagit del av erfarenheter från ett antal kommuner som arbetat med att stärka och utveckla rollen som studentstad.

God samverkan mellan kommun, lärosäte och studentkårer har återkommande framhållits som viktiga framgångsfaktorer.

Stadsledningskontoret har identifierat befintliga strukturer för stadens samverkan med lärosäten och studentkårer, vilket utgör grunden för fortsatt utveckling av framtida samarbete. Parterna har i samverkan identifierat och arbetat fram de åtta fokusområden som tillsammans utgör den fortsatta inriktningen för det gemensamma arbetet med att utveckla Göteborgs roll och identitet som studentstad.

Samverkansarbetet har skett i en referensgrupp bestående av representanter från Göteborgs universitet, Chalmers, Göteborgs Stad, studentkåren samt ett antal studentbostadsföretag. De studentbostadsföretag som har varit delaktiga är Akademiska hus, Stiftelsen Göteborgs Studentbostäder och Chalmers studentbostäder. Från Göteborgs Stad har förutom stadsledningskontoret även exploateringsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, socialförvaltningen Centrum, Förvaltnings AB Framtiden, Poseidon, Bostadsbolaget, Göteborg & Co AB, Business Region Göteborg AB varit representerade. Ur referensgruppen har en mindre arbetsgrupp formerats som utarbetat åtta gemensamma fokusområden. Arbetsgruppen har bestått av representanter från Göteborgs Förenade Studentkårer, Akademiska Hus AB och stadsledningskontoret. Arbetsgruppen har träffats regelbundet och utformat förslag som sedan referensgruppen har bearbetat och vidareutvecklat tillsammans. Fokusområdena har stämts av mot bland annat kriterierna för SFS utmärkelse Årets studentstad för att säkerställa att de motsvarar de inriktningar som prioriteras i nationella studentstadssammanhang. Jämförelser har även gjorts med motsvarande dokument i andra framgångsrika studentstäder. Avstämmningar har också skett med bland annat studentforum, Göteborgs 7000+ samt den koordineringsgrupp som är etablerad i och med den avsiktsförklaring som finns upprättad mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs universitet. Näringslivsperspektivet har omhändertagits genom att studentbostadsaktörer, näringslivsgruppen på Göteborg & Co AB samt Business Region Göteborg AB varit representerade i referensgruppen. Vidare har fokusområdena presenterats för näringslivscheferna inom Göteborgsregionen. Stadsledningskontoret har tillsammans med referensgruppen genomfört en inventering av pågående insatser och utvecklingsområden inom respektive fokusområde. Utredningen om förutsättningarna att inrätta en studentkoordinator har skett parallellt och utgått från de åtta fokusområden som arbetats fram.

Styrande dokument med koppling till studentstaden Göteborg

Göteborgs Stad har ett antal stadenövergripande styrande dokument som direkt eller indirekt har koppling till studentstaden Göteborg. I vissa dokument omnämns specifikt gruppen studenter. Det förekommer även dokument där gruppen studenter inte explicit pekas ut, men som ändå bedöms ha koppling till studentstaden Göteborg. Dokumentens skrivningar är då mer generella och avser i regel bredare grupper, exempelvis alla invånare i Göteborg. Nedan finns en förteckning över stadenövergripande styrande dokument vars innehåll kan bidra till framdrift i arbetet med att stärka Göteborg som studentstad.

- Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024-2026.
- Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023-2035
- Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2022-2030
- Göteborgs Stads översiktsplan

- Göteborgs Stads program för bostadsförsörjning 2021-2026
- Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026
- Göteborgs Stads kulturprogram
- Göteborgs Stads idrottsprogram 2023-2030
- Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024-2030

Utöver ovanstående finns även styrande dokument på nämnds- och styrelsenivå som har koppling till Göteborg som studentstad.

Målsättningar för studentstaden Göteborg

De långsiktiga målsättningarna med att utvecklas som kunskapsregion och studentstad utgår ifrån avsiktsförklaringen om samarbete mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs Universitet samt Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program.

Målsättningarna är att:

1. behålla och utveckla vår position som en av Europas ledande regioner vad gäller FoU för att fortsätta vara en attraktiv region och stad för både människor och företag
2. ytterligare överbrygga matchningsproblematik för att trygga kompetensförsörjningen för både näringsliv och offentlig sektor i vår tillväxtregion
3. vara en stad att leva och trivas i, både under och efter studier för att attrahera och behålla kompetent arbetskraft i Göteborg och regionen.

Identifierade fokusområden

Referensgruppens parter har i samverkan identifierat åtta fokusområden som bedöms vara särskilt betydelsefulla för att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad.

Fokusområdena är att se som en gemensam inriktning som ligger till grund för det fortsatta arbetet med att utveckla studentstaden Göteborg. Områdena har valts ut i samförstånd mellan deltagande parter. Samverkan med ytterligare intressenter från exempelvis civilsamhälle eller näringsliv kan tillkomma. Fokusområdena är av övergripande karaktär för att kunna hålla över tid. De föreslagna fokusområdena är:

1. Mottagande av nya studenter
2. Tillgång till bostad för studenter
3. Studenters hälsa och trygghet
4. Fortsatt utvecklat studentinflytande
5. En stadskärna med studentrelaterade aktiviteter och närvaro
6. Examensarbete, praktik och arbete under utbildningen
7. Studenter möter näringsliv
8. Studentdestinationen Göteborg

Det finns ingen enskild aktör som på egen hand kan åstadkomma tillräcklig förflyttning inom samtliga områden. Förutsättningarna att bidra till, samt skapa utveckling skiljer sig åt mellan olika aktörer och kan variera mellan olika fokusområden. Nedan ges en kort beskrivning av respektive fokusområde. Beskrivningen bygger på den inventering av pågående insatser och utvecklingsområden som stadsledningskontoret genomfört bland referensgruppens deltagare samt en genomgång av vilka av stadens styrande dokument som har bäring på de olika fokusområdena. Beskrivningen fokuserar på Göteborgs Stads insatser och syftar till att utgöra en grund för fortsatt arbete. Det fortsatta arbetet inom respektive fokusområde utvecklas i samverkan mellan berörda parter. Liksom för övriga parter skiljer sig stadens möjligheter till påverkan åt mellan de olika fokusområdena.

Detta innebär att omfattningen av stadens insatser kommer att variera mellan olika fokusområden.

Mottagande av nya studenter

Såväl lärosäten som studentkårer har ett omfattande välkomstprogram för nya studenter. I samband med terminsstart anordnas en rad aktiviteter, både på lärosätena och runt om i staden, som syftar till att ge studenter en god introduktion till lärosätet, studentlivet och staden. Fokusområdet har en tydlig koppling till Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program där det bland annat framgår att staden ska satsa aktivt på att tillvarata och attrahera nationell och internationell kompetens. Stadens insatser inom fokusområdet är idag främst inriktade på mottagandet av internationella studenter genom deltagande i samverkansinitiativen Move to Gothenburg, International House Gothenburg samt Unimeet Göteborg¹. I referensgruppen lyfts att liknande initiativ även kan riktas mot de nationella studenter som kommer till Göteborg samt att mottagandet riktat till breda studentgrupper kan utvecklas. Vidare framkommer att det kan finnas möjligheter att skapa synergieffekter med lärosätenas och studentkårernas mottagande och de stora evenemang som anordnas i staden som tidsmässigt sammanfaller med terminsstarten, exempelvis Kulturkalaset och Frihamnsdagarna.

Tillgång till bostäder för studenter

Tillgång till bostäder för studenter utgör en av de största utmaningarna i Göteborgs ambition att utvecklas som studentstad. Enligt studentbostadsföretagen finns det 2024 drygt 12 000 studentbostäder i Göteborg till cirka 67 000 studenter (varav cirka 39 000 helårsstudenter). Bristen på studentbostäder får till följd att potentiella studenter riskerar att välja bort Göteborg som studieort².

Fokusområdet har en direkt koppling till Göteborgs Stads översiktsplan, till Göteborgs Stads program för bostadsförsörjning 2021-2026 samt till Göteborgs Stads föreslagna program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa. Av Göteborgs Stads budget för 2025 framgår att försörjningen av bostäder till studenter bör öka och att både nybyggnation och omvandling inom det befintliga fastighetsbeståndet kan användas. Som ett led i denna ambition ges Förvaltnings AB Framtiden i budget för 2025 ett uppdrag att bygga eller hyra ut fler bostäder som studentbostäder i utsatta områden.

Göteborgs Stad deltar genom berörda förvaltningar och bolag i initiativet Göteborg 7000+. Initiativet är en samverkansgrupp där deltagarna gemensamt verkar för att byggandet av minst 7 000 studentbostäder ska förverkligas under perioden 2016-2026. Göteborgs Förenade Studentkårer samordnar och leder initiativet och samverkande parter är förutom Göteborgs Stad och Göteborgs Förenade Studentkårer de båda lärosätena samt olika studentbostadsaktörer. Under perioden 2016–2023 färdigställdes 1 956 nya studentbostäder³.

¹ Move to Gothenburg är ett samverkansinitiativ som syftar till att attrahera och välkomna internationell kompetens till Göteborgsregionen. Bakom initiativet står Västsvenska handelskammaren och partners är bland annat Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen, Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola samt företrädare för regionens näringsliv. International House Gothenburg drivs i samverkan mellan Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och Arbetsförmedlingen. Här erbjuds praktisk hjälp för internationella studenter och yrkesarbetande att komma in i det svenska samhället. Unimeet Göteborg är ett samarbete mellan Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola och Göteborg & Co och skapar mötesplatser och nätverksmöjligheter för internationella studenter och forskare.

² Enligt ungdomsbarometern valde 29 procent av de som övervägde studier vid Göteborgs universitet 2023 bort Göteborg på grund av bristen på bostäder. Motsvarande andel för dem som övervägde studier vid Chalmers var 22 procent.

³ Exploateringsnämnden 2024-09-23 § 216 EXF-2023-02566

Under hösten 2023 gav exploateringsnämnden ett antal uppdrag angående åtgärder för ökat studentbostadsbyggande till exploateringsförvaltningen. Arbetet har bland annat resulterat i att exploateringsförvaltningen, tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen och andra parter inom Göteborg 7000+ tagit fram en karta över potentiellt lämpliga platser för studentbostäder tillsammans med en prioriteringsordning för lämpliga projekt. Av förvaltningens redovisning hösten 2024 framgår att detaljplaner med ett innehåll om 2 083 studentbostäder och markanvisningar med ett innehåll om 1 215 studentbostäder skulle kunna realiseras fram till 2027⁴.

Även om studentbostäder utgör en viktig del i bostadsförsörjningen för studenter är det långt ifrån alla studenter som bor i denna boendeform. Förutom att det finns ett behov av fler studentbostäder i Göteborg lyfter deltagarna i referensgruppen även att tillgången till andra boendeformer behöver förbättras. Exempelvis framhålls behovet av en seriös förmedlingstjänst för andrahandsuthyrning och förmedling av privatrum. En sådan förmedling har tidigare tillhandahållits av Boplats Göteborg AB men bolaget upphörde att förmedla denna typ av bostäder efter nya ägardirektiv 2020.

Studenters hälsa och trygghet

Fokusområdet har en tydlig koppling till Göteborgs Stads föreslagna program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024-2030 men även till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026, Göteborgs Stads kulturprogram samt Göteborgs Stads idrottsprogram 2023-2030. Området studenters hälsa och trygghet spänner över flera olika aktörers ansvarsområden vilket belyser vikten av samverkan inom området.

Enligt Folkhälsomyndigheten är stressrelaterade besvär vanligare bland studerande unga vuxna än bland yrkesverksamma i samma ålder⁵ och studenters psykiska hälsa framhålls också som en central utmaning av referensgruppen. Inom Studentforum har behovet av insatser för studenters hälsa lyfts. I syfte att främja studenters psykiska hälsa bildades 2020 därför en tvärsektoriell samverkansgrupp bestående av representanter för Göteborgs Stad, de båda lärosätena och Västra Götalandsregionen. Göteborgs Stad representeras av utvecklingsledare folkhälsa från samtliga socialförvaltningar och det finns ett nära samarbete mellan samverkansgruppen och representanter från studentkårerna. Tillsammans har samverkansgruppen genomfört en kartläggning av studenternas psykiska hälsa i Göteborg. Kartläggningen resulterade i att nedanstående fem utvecklingsområden identifierades och bedömdes som viktiga att arbeta vidare med.

1. Minska stress som uppstår på grund av dålig ekonomi, en osäker bostadssituation och brist på socialt skyddsnät.
2. Göra det enklare att söka till hälso- och sjukvården.
3. Stärka studenter och minska press i studier
4. Öka det psykiska välbefinnandet i skolan
5. Minska press som uppstår på grund av samhällsandan.

Internationella studenter är en grupp som i kartläggningen identifierats som särskilt utsatt då de ofta har begränsad kunskap om det svenska välfärdssystemet och har svagare sociala skyddsnät än svenska studenter. Under hösten 2024 genomför samverkansgruppen

⁴ Exploateringsnämnden 2024-09-23 § 216 EXF-2023-02566

⁵ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2024/september/tanke--ny-kampanj-for-att-framja-psykisk-halsa-bland-studenter/>

en fördjupande undersökning avseende internationella studenters välbefinnande, vilken kommer ge ytterligare underlag för planering av kommande insatser.

Utifrån samverkansgruppen har det även startats ett nätverk för studenters psykiska hälsa för aktörer som möter studenter i sitt arbete. Syftet med nätverket är att skapa erfarenhetsutbyte över professions- och verksamhetsgränserna, höja kunskapen och utveckla samverkan.

Olika former av aktiviteter och evenemang kan bidra till att skapa sammanhang och främja studenternas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. I Göteborg finns ett rikt utbud av exempelvis idrotts- och kulturaktiviteter som studenter kan ta del av. I referensgruppen lyfts att fler mötesplatser för studenter kan bidra till att förebygga ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa. Vidare efterfrågar studentkårerna initiativ som på olika sätt främjar ideella studentföreningar. Ett förslag är att se över möjligheterna att göra det enklare och billigare för studentföreningar att boka idrottshallar och andra lokaler.

I referensgruppen lyfts att studenters tillgång till hälso- och sjukvård i vissa fall är otillräcklig. Långa väntetider kan påverka både studier och mående negativt. Hälso- och sjukvård ligger utanför såväl stadens, som akademins och studentkårernas rådighet vilket tydliggör behovet av samverkan med hälso- och sjukvårdens aktörer.

Även om studenter som grupp inte är särskilt utpekade i Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottförebyggande program har det bäring på fokusområdet. Programmet syftar till att alla som lever, verkar eller vistas i staden ska vara trygga och säkra. Alla ska kunna röra sig fritt och vara trygga i sina hem. Ingen ska behöva begränsa sitt vardagsliv eller avstå från att besöka en plats på grund av rädslan för att utsättas för brott. I referensgruppen lyfts att tryggheten i och omkring bostaden är av stor vikt ur ett studentperspektiv.

En stadskärna med studentrelaterade aktiviteter och närvaro

Fokusområdet har beröringspunkter med Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program. Av programmet framgår att staden tillsammans med näringslivet ska arbeta för en högkvalitativ stadsmiljö och tryggare offentliga rum i Göteborg för att öka stadens attraktivitet. I referensgruppen framhålls behovet av mötesplatser för studenter. Halmstad lyfts fram som ett exempel på en stad där samarbetet mellan kommun och studentkår resulterat i att det inrättats en central mötesplats för studenter. Referensgruppens studentrepresentanter önskar ett utökat samarbete med staden för att öka tillgången till lokaler där studentkårerna kan anordna olika typer av event. Det lyfts även att ett utökat samarbete i anslutning till större evenemang kan bidra till att öka närvaron av studentrelaterade aktiviteter i stadsmiljön.

Fortsatt utvecklat studentinflytande

Fokusområdet har en naturlig koppling till Göteborgs Stads föreslagna program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024-2030 där ett av programmets fyra områden är delaktighet, inflytande och tillit. I Göteborg finns sedan 20 år tillbaka studentforum, där studenter och politiker möts i dialog. Studentforum i Göteborg är unikt då det inte finns någon lika etablerad och strukturerad dialogform mellan studenter och politiker någon annanstans i landet. Att bibehålla och utveckla forumets roll och funktion utgör en central del inom fokusområdet fortsatt utvecklat studentinflytande. Studentforum spelar en

central roll i det fortsatta arbetet med att utveckla Göteborg som studentstad eftersom forumet utgör den naturliga kontaktytan mellan Göteborgs Stad och studentkårerna.

Referensgruppens studentrepresentanter lyfter att de önskar tydligare återkoppling kring hur de synpunkter som studenterna fört fram omhändertas samt en önskan att staden i högre utsträckning än idag ska bjuda in till dialog i beredningen av frågor som rör studenter som grupp. En utmaning i studentforum är att studentrepresentanterna byts ut varje år vilket försvårar forumets möjlighet att ha kontinuitet i långsiktiga frågor.

Examensarbete, praktik och arbete under utbildningen

Ett välfungerande samarbete kring examensarbete, praktik och arbete under utbildningen är av stor strategisk betydelse för såväl Göteborgs Stad som för lärosätena och studenterna. För lärosätena är samarbetet nödvändigt för att kunna bedriva en välfungerande utbildning samtidigt som det bidrar till att stärka Göteborgs Stads attraktionskraft som arbetsgivare. Studenterna får värdefull erfarenhet och ingångar till arbetslivet.

Fokusområdet har en direkt koppling till Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024-2026. Av programmet framgår att staden ska följa, och i så stor mån som möjligt matcha, studenternas förväntningar på framtida arbetsgivare. Syftet är att behålla studenterna i staden vid avslutad utbildning. För detta krävs en kontinuerlig dialog med studentkårer, utbildningsanordnare och andra aktörer inom området. Som ett led i att öka antalet personer som utbildar sig inom de utbildningar som krävs för stadens verksamheter, ska Göteborgs Stad öka mottagandet av bland annat praktikanter. Staden ska erbjuda en samordnad, strukturerad samt välkomnande praktikperiod inom ramen för exempelvis verksamhetsförlagd utbildning (VFU). På så sätt ökar chanserna att studenterna väljer Göteborgs Stad som arbetsgivare eller rekommenderar stadens arbetsplatser till andra.

Förutom samverkan kring examensarbete, praktik och extraarbete lyfter även referensgruppens studentföreträdare att det finns möjlighet att utveckla samarbetet med Göteborgs Stad för att få en bredare representation från stadens verksamheter på arbetsmarknadsmässor och liknande.

Studenter möter näringsliv

Den nära kontakten mellan akademi och näringsliv är en av studentstaden Göteborgs stora styrkor. Även om kontakterna i hög utsträckning sker direkt mellan lärosäten, studentkårer och företag fyller Göteborgs Stad en viktig funktion genom att bidra till att sammanföra företag och studenter i olika nätverk. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023-2025 har en stark koppling till fokusområdet. Studentforum är referensorganisation till programmet och utser årligen en studentrepresentant som deltar i löpande dialog med Göteborgs Stad och näringslivet samt i förberedelserna för det årliga stormötet mellan stad, näringsliv och studenter. Inom ramen för samverkansinitiativet Unimeet Göteborg anordnas evenemang och aktiviteter såsom Career day och olika företagsbesök, vilket ger internationella studenter möjlighet att nätverka och knyta kontakter med potentiella arbetsgivare.

Studentdestinationen Göteborg

Fokusområdet har direkt koppling till Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023-2025. Av programmet framgår bland annat att staden ska satsa aktivt på att

tillvarata och attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen i staden. Konkreta insatser inom området är Göteborgs Stads deltagande i samverkansinitiativen Move to Gothenburg och International House Gothenburg. Fokusområdet har även en tydlig koppling till Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2022-2030. I programmet framhålls att besöksnäringens breda utbud av upplevelser och faciliteter spelar en viktig roll för att skapa förutsättningar för näringsliv och akademi att locka talang, arbetskraft, forskning och investeringar till regionen. I referensgruppen lyfts att det finns möjligheter att utveckla samarbetet mellan Göteborgs Stad och de båda lärosätena för att gemensamt marknadsföra Göteborg som studentstad.

Förutsättningar för att inrätta en studentstadskoordinator

I tidigare delrapportering av detta uppdrag redovisades en kartläggning över de kommuner som inrättat en funktion motsvarande en studentstadskoordinator.

Kartläggningen visade att det fanns stora skillnader mellan hur olika kommuner valt att utforma en studentkoordinatorsfunktion, såväl organisatoriskt som innehållsmässigt. En slutsats av kartläggningen är att funktionen behöver möta de behov som finns i den lokala kontexten. Stadsledningskontoret har utifrån detta gått vidare med att utreda vilket behov en eventuell studentstadskoordinator skulle kunna fylla. Stadsledningskontoret har vidare utrett lämplig placering för en sådan funktion.

Behov av övergripande samordning

De åtta fokusområden som identifierats för att stärka Göteborg som studentstad spänner över ett antal olika ansvarsområden inom Göteborgs Stads organisation. Som beskrivits under tjänsteutlåtandets rubrik *Identifierade fokusområden* pågår en rad olika initiativ där stadens förvaltningar och bolag, antingen själva eller i samverkan med andra aktörer, bidrar till att utveckla studentstaden Göteborg. Det finns idag ingen heltäckande bild över allt arbete som pågår inom olika delar av staden som rör studentrelaterade frågor. Flera förvaltningar och bolag bedriver verksamhet inom de olika fokusområdena men det finns inget utpekat ansvar att på ett övergripande plan samordna och följa upp det arbete som pågår utifrån ett sammanhållet perspektiv med gruppen studenter i fokus. Göteborgs Stad har ett antal styrande dokument vars innehåll bidrar med framdrift inom något eller några av de utpekade fokusområdena. Implementering, genomförande och uppföljning sker i enlighet med vad som beslutats för vart och ett av dessa dokument. Flera av stadens styrande dokument bidrar till framdrift i arbetet inom de utpekade fokusområdena även om den formella styrningen inte alltid är framarbetad specifikt gentemot gruppen studenter.

Då studentstadsarbetet innefattar flera olika delar av stadens organisation och berörs av styrdokument inom olika områden ser stadsledningskontoret att det främsta behovet en koordineringsfunktion i Göteborg behöver fylla är att på ett övergripande plan samordna stadens insatser. En sådan samordning leder inte enbart till att Göteborgs Stads arbete inom studentområdet kan bedrivas effektivare utan det innebär även ökad tydlighet gentemot stadens samarbetspartners. Det fortsatta arbetet med att utveckla studentstaden Göteborg och att delta i nomineringsprocessen till utmärkelsen Årets studentstad bygger på att det finns en välfungerande samverkan. Stadsledningskontoret ser här att det är viktigt att en utsedd part ansvarar för att hålla ihop stadens samverkan på strategisk nivå med lärosäten, studentkårer och andra intressenter.

Placering och utformning av samordningsfunktionen

Som utredningen visar berör arbetet med att utveckla studentstaden Göteborg flera olika ansvarsområden inom staden. Detta innebär att det finns olika alternativ till var en samordningsfunktion kan placeras.

Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsbyggnadsnämnden spelar exempelvis båda en central roll inom arbetet med att möta bostadsbristen för studenter. Även Göteborg & Co AB och Business Region Göteborg AB är exempel på organisationer som inom sina respektive ansvarsområden bedriver verksamhet som är av stor betydelse för utvecklingen av Göteborg som studentstad. Gemensamt för dessa är även att de, utifrån sina ansvarsområden, representerar staden i uppbyggda samverkansstrukturer med lärosäten, näringsliv, studentföreträdare och andra intressenter.

Till skillnad mot övriga nämnder och bolag bedriver kommunstyrelsen inte någon verksamhet inom de olika fokusområdena. Kommunstyrelsens uppdrag är att leda och samordna förvaltningen av stadens angelägenheter. I detta uppdrag innefattas bland annat ansvar för samordning och uppföljning av styrande dokument med bäring på de olika fokusområdena som exempelvis Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024-2026, Göteborgs Stads föreslagna program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024-2030 samt Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026. I kommunstyrelsens uppdrag ingår även ansvar för samordning och samverkan med näringsliv, akademi, FoU samt stadens roll i regional utveckling.

Det strategiska samarbetet mellan staden och lärosätena, som har sin grund i avsiktsförklaringen, utgår ifrån stadsledningskontoret där stadsdirektören tillsammans med respektive rektor utgör styrgrupp. Kopplat till avsiktsförklaringen finns även en koordineringsgrupp där Göteborgs Stad idag representeras av två tjänstepersoner anställda på stadsledningskontoret. Studentforum, vars roll i utvecklingen av Göteborg som studentstad är central, är också knutet till kommunstyrelsen och stadsledningskontoret ansvarar för studentforums kansli. Sammantaget medför detta att det inom stadsledningskontoret redan idag finns ett antal tjänstepersoner som i delar av sina tjänster hanterar uppgifter som är centrala i samordningen av arbetet med att utveckla studentstaden Göteborg. Kommunstyrelsen bedöms därmed vara den nämnd som har bäst förutsättningar att ansvara för den övergripande samordningen av arbetet med att utveckla studentstaden Göteborg samt hålla samman nomineringsprocessen till utmärkelserna Årets studentstad.

Stadsledningskontorets kartläggning över kommuner som inrättat en tjänst motsvarande studentstadskoordinator visar att Göteborgs förutsättningar till viss del skiljer sig från övriga kommuner. En avgörande skillnad är här att Göteborg är en storstad med två stora lärosäten som tillsammans samlar över 60 000 studenter. De kommuner som valt att inrätta en tjänst som studentstadskoordinator är mindre både sett till den kommunala förvaltningens storlek, spännvidden i den akademiska verksamheten och till antalet studenter. Detta innebär att samverkan mellan kommun, lärosäten och studenter är mer komplex i en stad av Göteborgs storlek jämfört med mindre städer.

Stadsledningskontoret förordar därför att kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna det fortsatta studentstadsarbetet, snarare än att det inrättas en särskild tjänst som studentstadskoordinator. Förutom att det ger en mer robust organisation ligger en sådan organisering av arbetet även i linje med hur den befintliga samverkan mellan staden och de båda lärosätena är organiserad inom ramen för avsiktsförklaringen. Nuvarande

samverkansstruktur bygger på att respektive part tillhandahåller personella resurser in i samarbetet som har sin förankring i respektive organisation.

Stadsledningskontoret har undersökt möjligheterna att inrätta en samfinansierad koordineringsfunktion tillsammans med lärosätena, vilket är en lösning som förekommer på vissa platser i landet. I kontakterna med Chalmers och Göteborgs universitet har en konstruktion med delad finansiering inte bedömts vara möjlig.

Genom framtagandet av de åtta fokusområdena tas ett samlat grepp om studentstadsfrågorna som inte funnits tidigare, vilket även stöds av avsiktsförklaringens nya skrivning om att samarbetet också ska ha fokus på det gemensamma arbetet med att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad. Stadsledningskontorets hantering av dessa frågor har tidigare inte nödvändigtvis utgått från ett studentperspektiv, varför arbetet delvis organiserats inom ramen för andra processer. En gemensam inriktning för det fortsatta arbetet för att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad tillsammans med ett samordningsuppdrag skapar förutsättningar för förvaltningen att koordinera och utveckla de interna processerna på ett sätt som svarar an mot behoven av samordning av såväl stadens insatser som samordning gentemot externa parter.

Ett uppdrag att samordna studentstadsarbetet bör innefatta att skapa en strategisk överblick över styrkor och utmaningar inom de olika fokusområdena och att samordna stadens insatser inom dessa områden. Samverkan med lärosäten, studentkårer och andra aktörer på strategisk nivå är en central del av uppdraget. Samverkan med lärosäten och studentkårer sker genom befintliga samverkansforum, avsiktsförklaringen och studentforum. Företrädare för studentkåren lyfter att det inom tjänstepersonsorganisationen inte alltid finns en naturlig mottagare för de frågor som framförs i studentforum. Av särskild vikt i samordningsuppdraget är därför att säkerställa att studentkåren ges en naturlig ingång i arbetet med att utveckla Göteborgs identitet och roll som studentstad. Samordningsuppdraget handlar ytterst om att främja samverkan såväl internt i staden som gentemot lärosäten, studentkårer och andra berörda parter. Samordningsuppdraget innebär inte en förflyttning av ansvar från förvaltningar och bolag då det är av stor vikt att berörda verksamheter i staden bidrar i utvecklingen av Göteborg som studentstad utifrån sina respektive mandat och ansvar.

Fortsatt process

De åtta fokusområden som parterna identifierat som särskilt betydelsefulla för att stärka Göteborgs roll och identitet som studentstad utgör grunden för det fortsatta gemensamma arbetet. Nästa steg i processen är att konkretisera innehållet i de olika områdena och prioritera insatser som bidrar till en förflyttning. Arbetet sker inom ramen för avsiktsförklaringen mellan Göteborgs Stad, Chalmers Tekniska Högskola och Göteborgs universitet samt i samverkan med studentkåren via studentforum. Göteborgs Stad, genom stadsledningskontoret, är sammankallande part för det fortsatta samarbetet. Stadsledningskontoret ansvarar även för att berörda verksamheter inom stadens organisation involveras i det fortsatta arbetet. I den fortsatta processen ingår att i samverkan mellan berörda parter under 2025 arbeta med nomineringen till Årets studentstad 2026 i enlighet med den tidsplan som fastslogs i samband med uppdragets delredovisning. Även i detta arbete ansvarar stadsledningskontoret för att sammankalla lärosäten, studentkårer samt övriga berörda verksamheter inom stadens organisation.

Stadsledningskontoret avser att återkomma med information till kommunstyrelsen om hur arbetet fortskrider.

Stadsledningskontorets bedömning

Ett välfungerande samarbete mellan Göteborgs Stad, de båda lärosätena och studentkårerna är en grundförutsättning såväl i det långsiktiga arbetet med att utveckla Göteborg som studentstad som i arbetet med att nominera staden till utmärkelsen Årets studentstad. Staden har en lång historia av att samverka med lärosäten och studentkårer inom olika sakområden och det finns etablerade strukturer för samverkan. Studentforum utgör en unik samverkansytta mellan studenter, lärosäten, näringsliv och kommunstyrelsens politiker. Att parterna tillsammans identifierat åtta fokusområden som sammantaget utgör den fortsatta inriktningen för arbetet med att utveckla Göteborg som studentstad innebär att det nu även finns en grund för ett fortsatt gemensamt arbete. För att realisera ambitionerna med att utveckla studentstaden Göteborg krävs dock att parterna tillsammans kommer fram till vilka insatser som bör prioriteras inom respektive fokusområde. Den inventering av pågående insatser och utvecklingsområden som gjorts tillsammans med referensgruppen kan här tjäna som en utgångspunkt.

Stadsledningskontorets bedömning är att Göteborg har goda förutsättningar att uppfylla stora delar av de kriterier som Sveriges Förenade Studentkårer ställer upp för nominering till utmärkelsen Årets studentstad. Den inventering av pågående insatser och utvecklingsområden som gjorts tillsammans med deltagarna i referensgruppen ligger till grund för det fortsatta nomineringsarbetet inför utmärkelsen Årets studentstad 2026 som stadsledningskontoret kommer att leda under 2025. Baserat på vilka städer som tidigare utsetts till Årets studentstad bedömer stadsledningskontoret dock att möjligheterna att tilldelas utmärkelsen redan 2026 är begränsade. Tidigare år har den stad som blivit Årets studentstad bedrivit ett långsiktigt studentstadsarbete och nominerats vid upprepade tillfällen innan de fått utmärkelsen. Företrädare för de båda lärosätena samt studentkårerna delar en gemensam bild av att den primära nyttan med det uppstartade studentstadsarbetet är att över tid utveckla Göteborg som studentstad. Utmärkelsen Årets studentstad fungerar visserligen motiverande för att driva arbetet framåt men parterna är eniga om att det huvudsakliga syftet är att Göteborgs långsiktiga utveckling som studentstad.

Framtagandet av de åtta fokusområdena innebär att staden, i samarbete med berörda parter, tar ett samlat grepp om frågor som rör studenternas förutsättningar i Göteborg. De åtta fokusområdena berör i olika utsträckning flertalet av stadens förvaltningar och bolag och har också beröringspunkter till ett antal av stadens styrande dokument. Stadsledningskontoret bedömer därför att det finns ett behov av en koordineringsfunktion för att stadens arbete inom området ska kunna bedrivas så effektivt som möjligt. Koordineringsfunktionen är även viktig för att hålla ihop samverkan på strategisk nivå med lärosäten, studentkårer och andra intressenter.

Stadsledningskontorets bedömning är att koordineringsfunktionen bör placeras inom stadsledningskontorets organisation då kontoret redan i nuläget ansvarar för centrala forum för samverkan med lärosäten och studentkårer. Stadsledningskontoret har i befintlig organisation även samordningsansvaret för områden som är av central betydelse i ett sammanhållet studentstadsarbete.

Stadsledningskontoret bedömer vidare att koordineringen av studentstadsarbetet bäst löses genom att kontoret får ett utpekat samordningsuppdrag för området än att en tjänst som studentstadskoordinator tillsätts.

Stadsledningskontoret har goda förutsättningar att hantera ett sådant uppdrag genom att samordna de befintliga interna processer och ansvar som tidigare löpt parallellt men som får ett gemensamt sammanhang genom det samlade grepp som nu tas om studentstadsfrågorna.

Tina Eide

Eva Hessman

Direktör Utveckling och hållbarhet

Stadsdirektör

Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att Göteborg ska bli Årets studentstad 2026

§ 7, 0497/22

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Beslutssats 1 i den av Jessica Blixt och Martin Wannholt väckta motionen bifalles.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med stadens studentkårer, lärosäten och näringsliv ta fram en studentstadsstrategi för att göra Göteborg till en attraktivare studentstad med mål om att Göteborg ska bli Årets Studentstad 2026.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en studentstadskoordinator.

Tidigare behandling

Bordlagt den 26 januari 2023, § 37, den 23 februari 2023, § 31, den 23 mars 2023, § 32, den 27 april 2023, § 33, den 25 maj 2023, § 37 och den 8 juni 2023, § 23.

Handlingar

2022 nr 244.

Komplettering - Remissvar från Chalmers tekniska högskola.

Yrkanden

Jessica Blixt (D), AnnaSara Perslow (C), Ann Catrine Fogelgren (L) och Sarah Ullmark (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Claes Söderling (S) och Hillevi Werring (MP) yrkar bifall till förslaget från S, V och MP i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall till kommunstyrelsens förslag. Nej för bifall till yrkandet från Claes Söderling och Hillevi Werring.”

Omröstningen utfaller med 41 Ja mot 40 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 5.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen
Business Region Göteborg AB
Förvaltnings AB Framtiden
Göteborg & Co AB
Studentforum genom Göteborgs Förenade Studentkårer
Göteborgs universitet
Chalmers tekniska högskola

Dag för justering

2023-06-27

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Aslan Akbas

Justerande

Håkan Eriksson

Justerande

Margareta Broang

Justerande

Lisbeth Sundén Andersson

§ 80 Ärendenummer SLK-2023-00686

Avslutande av uppdrag om att utreda förutsättningar för att inrätta en studentstadskoordinator

Beslut

Kommunstyrelsens förslag avslås.

Handling

2024 nr 28.

Yrkanden

Andreas Sjöo (S), Petra Elf (MP) och Sara Carlsson Hägglund (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Patrik Höstmad (D), Anneli Rhedin (M), Pär Gustafsson (L) och Daniel Augustsson (C) yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på bifall respektive avslag på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall och Nej för avslag på kommunstyrelsens förslag”.

Omröstningen utfaller med 40 Ja mot 41 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 12.

Studentstaden Göteborg

**Inriktning för det gemensamma arbetet att stärka
Göteborgs identitet och roll som studentstad**

[Publiceringsdatum]

Innehåll

Studentstaden Göteborg.....	3
Bakgrund	3
Utmärkelsen Årets studentstad samt rankingen Årets bästa studentstad.....	3
Arbetsprocess	4
Målsättningar för studentstaden Göteborg	5
Fokusområden	5

Studentstaden Göteborg

Bakgrund

Arbetet med att utveckla Göteborg som studentstad har sin utgångspunkt i den avsiktsförklaring avseende samarbete som undertecknats av Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs universitet. Avsikten är att skapa förutsättningar för ett fortsatt och fördjupat samarbete med fokus på långsiktig kunskaps- och kompetensförsörjning. Avsiktsförklaringen ger parterna en gemensam grund för fortsatt utveckling av samarbetet genom långsiktiga och samordnade insatser på strategisk och operativ nivå. Syftet är att säkerställa och utveckla Göteborgs position som en ledande och attraktiv kunskapsregion i Europa. Parterna ska tillsammans utveckla och stärka det långsiktiga samarbetet inom utbildning, forskning, utveckling och innovation, med fokus på relevanta områden som har betydelse för förmågan att gemensamt ta sig an de utmaningar och omställningsbehov som Göteborgs Stad och Göteborgsregionen har att hantera. I avsiktsförklaringen betonas särskilt att samarbetet ska ha fokus på det gemensamma arbetet att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad.

Studentkårerna har en central roll i utvecklingen av Göteborg som studentstad. Göteborgs Stads studentforum, som bildades redan 2003, utgör en viktig samverkansyta. I studentforum träffas representanter för studentkårer, lärosäten, politiker från kommunstyrelsen samt representanter för näringslivet för att tillsammans diskutera och förbättra Göteborg som studentstad.

Göteborgs Stads kommunfullmäktige beslutade 2023-06-19 § 7 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med stadens studentkårer, lärosäten och näringsliv ta fram en studentstadsstrategi för att göra Göteborg till en attraktivare studentstad med mål om att Göteborg ska bli Årets studentstad 2026.

Utmärkelsen Årets studentstad samt rankingen Årets bästa studentstad

I Sverige finns det ett trettiotal städer som har minst ett campus för universitets- eller högskoleutbildning och som därför kan kallas för studentstäder. Studentstädernas arbete uppmärksammas och jämförs nationellt i olika mätningar.

Utmärkelsen Årets studentstad

Sveriges förenade studentkårer (SFS) delar sedan år 1999 ut utmärkelsen Årets studentstad. Det är denna utmärkelse som Göteborg har valt att sträva mot med målsättningen att bli Årets studentstad. Nedan beskrivs SFS kriterier för Årets studentstad.

En studentstad att studera, leva och trivas i

Årets studentstad ska vara en bra miljö att studera, leva och trivas i. Staden har ett aktivt arbete för att erbjuda säker tillgång till fungerande studentbostäder med rimlig hyra. Det finns god tillgång till fritidsaktiviteter, rekreation, grönområden samt smidiga transportmöjligheter till och från campus. Det finns goda möjligheter till ett givande arbetsliv och tillvaro i staden efter studierna.

En studentstad att engagera sig i

Årets studentstad ska ha ett fungerande och inkluderande studentinflytande, där studenternas perspektiv och initiativ tillvaratas på alla olika nivåer. Studentperspektivet är inkluderat i beslutsprocesser inom samhället som rör studenterna. Initiativ från studenterna främjas och tas tillvara på.

En studentstad som möjliggör samverkan

Årets studentstad ska visa på ett väl fungerande samarbete mellan lärosäte, studentkår, kommun, region, och arbetsliv, där studenters situation och behov står i fokus. De olika aktörerna hjälps åt med att få till satsningar som medför konkreta förbättringar i studenternas tillvaro samt för studentstadens framtid. Studenterna ses som en given samarbetspartner och nyckel i stadens utveckling.

Rankingen Årets bästa studentstad

I rankingen Sveriges bästa studentstad listas varje år Sveriges tio bästa studentstäder. Rankingen tillhandahålls av Studentum.se och bygger på en enkätundersökning som riktas mot plattformens användare. I rankingen framhålls goda karriärmöjligheter, möjlighet till extrajobb och praktik, goda kommunikationer samt goda möjligheter att studera på avancerad nivå som Göteborgs främsta styrkor. Göteborgs resultat i rankingen varierar. Detta beror på att det mellan åren råder stora skillnader i hur undersökningens respondenter värderar de kriterier som ligger till grund för rankingen.

Arbetsprocess

Inriktningen för det gemensamma arbetet med att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad har tagits fram i samverkan mellan ett antal aktörer. Samverkansarbetet har skett i en referensgrupp bestående av representanter från Göteborgs Stad, Göteborgs universitet, Chalmers, studentkårerna samt ett antal studentbostadsföretag. De studentbostadsföretag som har varit delaktiga är Akademiska hus, Stiftelsen Göteborgs Studentbostäder och Chalmers studentbostäder. Från Göteborgs Stad har förutom stadsledningskontoret även exploateringsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, socialförvaltning Centrum, Förvaltnings AB Framtiden, Poseidon, Bostadsbolaget, Göteborg & Co, Business Region Göteborg varit representerade. Ur referensgruppen har en mindre arbetsgrupp formerats som identifierat åtta gemensamma fokusområden. Arbetsgruppen har bestått av representanter från Göteborgs Förenade Studentkårer, Akademiska Hus AB och stadsledningskontoret. Arbetsgruppen har träffats regelbundet och utformat förslag på fokusområden som sedan referensgruppen har bearbetat och vidareutvecklat tillsammans. Fokusområdena har stämts av mot kriterierna för SFS utmärkelse Årets studentstad samt

rankingen Årets bästa studentstad för att säkerställa att de motsvarar de inriktningar som prioriteras i nationella studentstadssammanhang. Jämförelser har även gjorts med motsvarande dokument i andra studentstäder.

Avstämningar har skett med bland annat studentforum, Göteborgs 7000+ samt den koordineringsgrupp som är etablerad i och med den avsiktsförklaring som finns upprättad mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs universitet. Näringslivsperspektivet har omhändertagits genom att studentbostadsaktörer, näringslivsgruppen på Göteborg & Co samt Business Region Göteborg varit representerade i referensgruppen. Vidare har dialog om fokusområdena förts med näringslivschefsnätverket inom Göteborgsregionen. Stadsledningskontoret har tillsammans med referensgruppen genomfört en inventering av pågående insatser och utvecklingsområden inom respektive fokusområde. Utredningen om förutsättningarna att inrätta en studentkoordinator har skett parallellt och utgått från de åtta fokusområden som arbetats fram.

Målsättningar för studentstaden Göteborg

De långsiktiga målsättningarna med att utvecklas som kunskapsregion och studentstad utgår ifrån avsiktsförklaringen om samarbete mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs Universitet samt Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program. Målsättningarna är att:

1. behålla och utveckla vår position som en av Europas ledande regioner vad gäller FoU för att fortsätta vara en attraktiv region och stad för både människor och företag
2. ytterligare överbrygga matchningsproblematik för att trygga kompetensförsörjningen för både näringsliv och offentlig sektor i vår tillväxtregion
3. vara en stad att leva och trivas i, både under och efter studier för att attrahera och behålla kompetent arbetskraft i Göteborg och regionen.

Fokusområden

Nedanstående åtta fokusområden är centrala för att stärka Göteborgs identitet och roll som studentstad. Fokusområdena är att se som en gemensam inriktning som ligger till grund för det fortsatta arbetet med att utveckla studentstaden Göteborg.

1. Mottagande av nya studenter

Genom att aktivt välkomna nya studenter vill vi tidigt ge dem en god känsla av Göteborg både som studentstad och framtida bostadsort. Särskilt angeläget är att välkomna och inkludera våra internationella studenter i staden.

2. Tillgång till bostad för studenter

I Göteborg är bostadsfrågorna centrala för stadens utveckling och en hållbar utveckling. Bostadsutmaningarna handlar om många perspektiv, här fokuserar vi på bostäder för studenter.

3. Studenters hälsa och trygghet

Studenter har delvis andra förutsättningar och utmaningar jämfört med andra Göteborgare. De kommer ofta från andra delar av landet och världen och vistas i vår stad under kortare eller längre tid. Folkhälsomyndigheten har redovisat att studerande unga vuxna (18-29 år) har sämre psykisk hälsa i jämförelse med jämnåriga yrkesverksamma.

4. Fortsatt utvecklat studentinflytande

Genom en fortsatt aktiv dialog mellan Göteborgs Stad, studentorganisationerna och våra lärosäten i studentforum och på andra samverkansytor kan vi ytterligare tydliggöra och arbeta med studentfrågornas koppling till Göteborgs utveckling.

5. En stadskärna med studentrelaterade aktiviteter och närvaro

Göteborgs närmare 70 000 studenter finns mestadels i den centrala staden med både studier, aktiviteter, uteliv och boende. Genom att ytterligare möjliggöra och lyfta fram studentrelaterade aktiviteter i staden förstärks upplevelsen och intrycket av hur stor studentstad Göteborg redan är.

6. Examensarbete, praktik och arbete under utbildningen

Att erbjuda en kontakt med arbetslivet erbjuder värdefulla erfarenheter för studenter och är en viktig grund för framtida rekryteringar inom både näringsliv och offentlig sektor. Praktikplatser visar på Göteborgs vilja att välkomna unga akademiker, vilket gör staden till ett mer dynamiskt och inkluderande samhälle där utbildning och arbete går hand i hand. Genom att prioritera välorganiserade och lärarika praktikplatser kan vi locka fler studenter att välja Göteborg som studieort och långsiktig boendeort.

7. Studenter möter näringsliv

Göteborg är sedan länge en betydande hamn-, handels- och industristad, men i modern tid även en av Europas mest forskningsintensiva regioner, sett till privata investeringar i forskning och utveckling. Därför är stadens och regionens näringsliv även i framtiden beroende av ett tillskott av både kompetent arbetskraft och forskning i framkant. Ur studentens perspektiv innebär goda nätverksmöjligheter med det lokala och regionala näringslivet en bra start på en karriär i Göteborgsregionen.

8. Studentdestinationen Göteborg

Genom att gemensamt synliggöra Göteborg som studentdestination bygger vi vidare på de starka individuella varumärken som staden, Chalmers respektive Göteborgs universitet redan har. Ökad kännedom om Göteborgs kvalitéer som studentdestination möjliggör både spridning av våra redan starka varumärken och kan bidra till fler sökande såväl nationellt som internationellt.